

ARGUMENT

DEFINIREA „postlecturii” pretinde circumscrierea momentului anterior, reprezentat de interpretare, proces complex, manifestat în acte/acțiuni diferite.

Există, mai întâi, „interpretarea propriu-zisă” sau, altfel spus, construcția de semnificație, proces ce reprezintă punctul de vârf al receptării. Această secvență continuă și completează înțelegerea și analiza textului și se realizează prin formularea unor răspunsuri la întrebarea „Despre ce vorbește textul?”.

Există, în al doilea rând, „aplicarea” sau, altfel spus, confruntarea semnificațiilor construite de cititor cu cele intenționate de autor și/sau cu cele formulate de criticii și istoricii literari. Această secvență pune în perspectivă lectura individuală și se realizează prin formularea unor răspunsuri la întrebările „Ce semnificații au fost atribuite textului?” și „Cum se așază interpretarea mea în șirul interpretărilor realizate de specialiști?”.

Există apoi „evaluarea semnificațiilor” construite pe parcursul lecturii, din perspectiva relevanței/valabilității lor pentru cititor, pentru viața lui și pentru lumea în care trăiește. Secvența are, ca miză, „aproprierea” sau „respingerea” semnificațiilor generate de text, sau, altfel spus, interiorizarea sau distanțarea de interpretările create, fie ele proprii sau străine. Realizarea acestei secvențe pretinde formularea unor răspunsuri la întrebări precum: „Ce îmi spune mie textul?”, „Care sunt semnificațiile pe care le pot lua și duce cu mine?”, „Există semnificații pe care nu le pot prelua? De ce?”.

Și mai există „extinderea dialogului cu opera” prin așezarea ei în contexte sau în vecinătăți artistice sau non-artistice largi. E vorba de asocierea creației literare interpretate: a. cu „traducerile” ei în alt limbaj artistic (spectacol de teatru, ecranizare, ilustrare grafică); b. cu opere literare asemănătoare din punct de vedere tematic sau formal (scrieri ale aceluiași autor, creații aparținând unor scriitori diferiți) și c. cu opere artistice sau cu texte non-literare asemănătoare din punct de vedere tematic (pânze, sculpturi, piese muzicale, dar și eseuri, reportaje etc.). Și e vorba, de asemenea, de exercițiile de rescriere a textului.

Oricare dintre acțiunile ce urmează interpretării propriu-zise pot reprezenta debutul etapei numite „postlectură”. Importante însă nu sunt liniile ce separă etapele, ci substanța activităților didactice, coerența lor și mizele formative.

Alina Pamfil

